

Sygn. akt *III Ca 1889/18, III Cz 2011/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział III Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

Sędziowie: Sądu Okręgowego Roman Troll

Sądu Okręgowego Beata Majewska - Czajkowska

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2021 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. K.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z 13 lipca 2018 roku, sygn. akt I C 458/18

oraz zażalenia pozwanej na postanowienie o kosztach procesu

zawarte w punkcie 3 tego wyroku

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **zmienia rozstrzygnięcie zaskarżone zażaleniem o tyle, że w miejsce 4.121 zł zasądza 329 zł (trzysta dwadzieścia dziewięć złotych);**

4. **oddala zażalenie w pozostałej części;**

5. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 266 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO Beata Majewska – Czajkowska SSO Marcin Rak SSO Roman Troll

Sygn. akt *III Ca 1889/18*

UZASADNIENIE

punktów 1 i 2 wyroku

Pozwem złożonym 21 marca 2018 r. powódka J. K. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Katowicach w dniu 5 kwietnia 2005 r., w sprawie XVIII Nc 1096/05/2 i zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Żądanie pozwu skierowanego przeciwko (...) spółce z o.o. w K. dotyczyło należności odsetkowej ponad odsetki maksymalne od całej kwoty należności głównej za okres od 21 października 2007 r. do 21 sierpnia 2013 r.. Nadto powódka wniosła o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Na uzasadnienie podała, że tytuł wykonawczy obliguje ją do zapłaty odsetek w wysokości 1% dziennie od 503,76 zł od 3 stycznia 2005 roku. Pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zasadne było według powódki wobec wejścia w życie z dniem 20 lutego 2006 roku art. 359§2¹ k.c. ograniczającym wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej.

Kolejnym pozwem, złożonym 10 kwietnia 2018 r. i opartym na tej samej podstawie faktycznej oraz skierowanym przeciwko tej samej pozwanej powódka domagała się pozbawienia wykonalności tego samego tytułu wykonawczego w części ponad odsetki maksymalne za okres od 22 sierpnia 2013 r. do 9 kwietnia 2018 r. Wniosła nadto o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w Raciborzu połączył te pozwy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Pozwana w odpowiedzi na powództwa wniosła o ich oddalenie i zasądzenie kosztów zarzuciła, że w zakresie odsetek za okres od 21 października 2007 r. do 31 sierpnia 2010 r. tytuł wykonawczy został wykonany. Co do pozostałej części roszczenia argumentowała, że zmiana stanu prawnego nie stanowi zdarzenia uzasadniającego pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Nadto wywodziła, że skoro powódka przez wiele lat nie uregulowała zadłużenia, ta sama naruszyła zasady uczciwości. Zatem brak było podstaw do oceny zasadności żądania pozwu w kontekście ewentualnego naruszenia tych zasad przez pozwaną.

Wyrokiem z 13 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu:

1. odnośnie pozwu z 21 marca 2018 r. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 5 kwietnia 2005r., sygn. akt XVIII Nc 1096/05/2 opatrzonej klauzulą wykonalności

w zakresie dotyczącym należności odsetkowej ponad odsetki maksymalne od całej kwoty należności głównej za okres od 1 września 2010 r. do 21 sierpnia 2013r.,

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,

3. zasądził od pozwanej na rzecz powódki 4.121 zł tytułem zwrotu kosztów procesu odnośnie pozwu z 21 marca 2018 r.,

4. odnośnie pozwu z 10 kwietnia 2018 r. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 5 kwietnia 2005r., sygn. akt XVIII Nc 1096/05/2 opatrzonej klauzulą wykonalności w zakresie dotyczącym należności odsetkowej ponad odsetki maksymalne od całej kwoty należności głównej za okres od 22 sierpnia 2013 r. do 9 kwietnia 2018r.,

5. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.230 zł tytułem zwrotu kosztów procesu odnośnie pozwu z dnia 10 kwietnia 2018 r.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych:

Prawomocnym nakazem zapłaty wydanym 5 kwietnia 2005 roku w sprawie XVIII Nc 1096/05/2 Sąd Rejonowy w Katowicach nakazał powódce, aby zapłaciła pozwanej kwotę 503,76 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 1% dziennie od dnia 3 stycznia 2005 r. W dniu 7 października 2005 roku sąd nadał klauzulę wykonalności temu orzeczeniu, a postanowieniem z 2 listopada 2010 roku nadał klauzulę wykonalności temu nakazowi zapłaty na rzecz

następcy prawnego pierwotnego wierzyciela tj. (...) sp. z o.o. w K., która obecnie nosi nazwę (...) sp. z o.o. w K.. Wnioskiem egzekucyjnym z 21 lipca 2016 r. pozwana zwróciła się do komornika sądowego o wszczęcie egzekucji na podstawie opisanego wyżej tytułu egzekucyjnego. Postępowanie egzekucyjne prowadzi Komornik przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu R. K. w sprawie KM 1887/16. Do 20 marca 2018 roku przekazał on na rzecz pozwanej wpłaty w wysokości 5.267,84 zł. Kwota wyegzekwowanych odsetek umownych odpowiada okresowi odsetkowemu liczonemu od 503,76 zł od 21 października 2007 r. do 31 sierpnia 2010 r.

Zważywszy na te ustalenia Sąd Rejonowy odwołał się do art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. W tym aspekcie Sąd Rejonowy wskazał, że 20 lutego 2006 roku wszedł w przepis art. 359 §2¹ k.p.c., zgodnie z którym maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP . Wejście w życie tego przepisu

mogło stanowić podstawę pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 15 marca 2018 roku, III CZP 107/17, którą to wykładnię Sąd Rejonowy podzielił.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że brak było podstaw do uwzględnienia powództwa w części w jakiej tytuł wykonawczy został wykonany, to jest co do przekazanej wierzycielowi kwoty 5.267,84 zł. obejmującej odsetki umowne za okres od 21 października 2007 r. do 31 sierpnia 2010 r. Wobec tego powództwo z 21 marca 2018 r. uwzględnił w części za okres od 1 września 2010 r. do 21 sierpnia 2013 r., a w pozostałej części oddalił, natomiast powództwo z 10 kwietnia 2018 roku uwzględnił w całości.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu powołał art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka, zaskarżając orzeczenie w części i zarzucając naruszenie:

- art. 233§1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, że objęty pozwem tytuł wykonawczy został wykonany w zakresie odsetek za okres od 21 października 2007 roku do 31 sierpnia 2010 roku wobec zapłaty w toku egzekucji kwoty 5.267,84 zł;

- art. 451§1 i §3 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie.

W uzasadnieniu wywodziła, że tytuł wykonawczy obejmuje odsetki liczone od 3 stycznia 2005 roku, a powódka dotychczas nie dochodziła pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do odsetek za okres od tego dnia do 7 października 2005 roku i za okres od 8 do 20 października 2007 roku. Zatem wyegzekwowane należności powinny być zaliczone w pierwszej kolejności na te zaległe odsetki, a w pozostałej części na okres liczony 21 października 2007 roku. Według powódki oznaczało to, że nie doszło do wykonania tytułu wykonawczego co do odsetek za okres od 7 listopada 2009 roku do 31 sierpnia 2010 roku.

Formułując te zarzuty domagała się zmiany wyroku w zaskarżonej części tj. dalszego pozbawienia tytułu wykonawczego co do odsetek przewyższających odsetki maksymalne za okres od 7 listopada 2009 roku do 31 sierpnia 2010 roku. Wniosła też o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania. Odwołując się do regulacji art. 1026§2 k.p.c. i art. 451§1 k.c. wywodziła, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił w jakim zakresie tytuł wykonawczy został wykonany.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomimo zmiany stanu prawnego po dacie wydania przez Sąd Rejonowy zaskarżonego wyroku, rozpoznanie apelacji następowało w oparciu o regulacje obowiązujące przed nowelizacją dokonaną ustawą z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469), co wynikało z art. 9 ust 4 tejże ustawy.

Nadto, zważywszy na sytuację epidemiologiczną sprawa w postępowaniu odwoławczym została skierowana do rozpoznania i rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym, a to zgodnie z art. 15zszs³ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842). Powiadomieni o tym pełnomocnicy stron nie złożyli, na podstawie art. 15zszs³ ust 2, wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Stosownie do regulacji art. 378§1 k.p.c. wyrok Sądu Rejonowego podlegał ocenie instancyjnej tylko w zaskarżonej części, w pozostałej części jako niezaskarżony był bowiem prawomocny i miał charakter wiążący zgodnie z art. 365 k.p.c.

Przedmiotem oceny instancyjnej była zatem zasadność pozbawienia tytułu wykonawczego co do dalszych odsetek za okres od 7 listopada 2009 roku do 31 sierpnia 2010 roku.

W tym aspekcie Sąd Okręgowy miał na względzie, że ze zgromadzonych w toku postępowania dokumentów wynikało, iż kwestionowany tytuł wykonawczy stanowiący nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym w dniu 5 kwietnia 2005 roku w sprawie XVIII Nc 1096/5/2 Sądu Rejonowego w Katowicach, zobowiązywał powódkę w sprawie niniejszej do zapłaty 503,76 zł z odsetkami umownymi w wysokości 1% dziennie od 3 stycznia 2005 roku i kwotą 15 zł z tytułu kosztów procesu. Zyskał on status prawomocności z dnem 26 lipca 2005 roku. Pozwana w sprawie niniejszej uzyskała uprawnienie do prowadzenia egzekucji na jego podstawie jako następczyni prawna pierwotnego wierzyciela, co zostało potwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z 2 listopada 2010 roku, sygn. akt I 2 Co 283/10 (dowód: nakaz, dowód doręczenia i odpis postanowienia k. 15, 25 i 29 w aktach XVIII Nc 1096/05/2 SR w Katowicach).

Sporny tytuł został już uprzednio prawomocnie pozbawiony wykonalności co do całej należności odsetkowej za okres od 8 października 2005 roku do 7 października 2006 roku

(dowód: wyrok w aktach I C 523/16 SR w Raciborzu) oraz za okres od 8 października 2006 roku do 7 października 2007 roku (dowód: wyrok w aktach I C 808/16 SR w Raciborzu).

Jak wprost wynikało z adnotacji tam zamieszczonych omawiany tytuł był nadto podstawą wcześniejszej egzekucji w sprawie Km 11/11 Komornika Sądowego przy SR w Raciborzu R. K. gdzie w całości zaspokojono należność z tytułu objętych tym tytułem kosztów sądowych, nadto na poczet odsetek Komornik wyegzekwował 346,50 zł (dowód: adnotacja na tytule wykonawczym w aktach KM 1887/16 Komornika Sądowego przy SR w Raciborzu R. K.).

Nadto jak wynikało z treści wniosku egzekucyjnego w sprawie KM 1887/16, poza egzekucją powódka dobrowolnie uiściła na rzecz pozwanej w dniu 27 kwietnia 2016 roku kwotę 503,76 zł.

Poza tym, oświadczeniem z 17 lutego 2017 roku pozwana dokonała potrącenia względem powódki należności z tytułu kosztów procesu w toczącej się uprzednio sprawie I C 808/16, także zaliczając potrąconą należność w wysokości 1.459 zł na odsetki umowne. Skutkiem tego było umorzenie przez Komornika egzekucji w sprawie Km 1887/16, w zakresie kwoty odsetek umownych w wysokości 1.459 zł, co nastąpiło postanowieniem z 5 czerwca 2018 roku (dowód: wniosek i pismo wierzycielki oraz postanowienie Komornika k. 82-86 akt Km 1887/16).

Wreszcie, z karty rozliczeniowej w tych aktach egzekucyjnych, jak i relacji Komornika z 23 grudnia 2020 roku (k. 97-99 akt niniejszych) wynikało, że w toku egzekucji prowadzonej w sprawie KM 1887/16 na rzecz wierzycielki (pозwanej), z tytułu należności objętej tytułem wykonawczym Komornik przekazał 7.567 zł, co w całości zaliczono na odsetki.

Mając na względzie te ustalenia Sąd Okręgowy zważył, że roszczenie pozwu zostało prawidłowo zakwalifikowane przez Sąd Rejonowy jako mające swoją podstawę prawną w regulacji art. 840§1 pkt 2 k.p.c. Nie budziło też wątpliwości, że powoływane przez powódkę na uzasadnienie swojego żądania okoliczności, to jest wprowadzenie po powstaniu tytułu wykonawczego regulacji prawnej ograniczającej maksymalną wysokość odsetek, mogły stanowić podstawę pozbawienia tego tytułu wykonawczego wykonalności. Za dopuszczalnością takiej wykładni przepisów

prawa opowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z 15 marca 2018 r., III CZP 107/17, OSNC 2019/2/17 stwierdzającej, że zmiana stanu prawnego jest zdarzeniem, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy spowodowała, że zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym w części lub całości wygasło albo nie może być egzekwowane.

Oczywistym było nadto, że tytuł wykonawczy mógł być pozbawiony wykonalności w tylko w części w jakiej nie został jeszcze zrealizowany. Orzecznictwo przesądziło bowiem, że dłużnik traci możliwość realizacji powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 1988 r., I CR 255/88; z dnia 20 stycznia 1978 r. III CKN 310/77; z dnia 24 czerwca 1997 r., III CKN 41/97; z 4 kwietnia 2002 r. I PKN 197/01, z 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, postanowienie z dnia 30 maja 2014 roku, III CSK 679/13).

Nadto jeżeli chodzi o zasady zaliczania wyegzekwowanych w toku egzekucji należności, to zgodnie z art. 1026§2 k.p.c. wydzieloną wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na koszty postępowania, następnie na odsetki, a w końcu na sumę dłużną. Z kolei zasady dotyczące zaliczania realizowanych poza egzekucją wpłat dłużnika na poczet wierzytelności reguluje art. 451§1 k.p.c., który daje wierzycielowi uprawnienie do zaliczania należności w pierwszej kolejności na związane z długie należności uboczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1998 r. III CKN 17/98, Lex nr 171256).

Odnosząc te założenia do okoliczności faktycznych sprawy, Sąd Okręgowy miał na względzie, że podstawą faktyczną żądania pozwu w sprawie niniejszej było odwołanie się do zmiany regulacji prawnej, to jest wejścia w życie z dniem 20 lutego 2006 roku art. 359§2² k.c. ustanawiającego górną granicę wysokości odsetek. Tą podstawą faktyczną sąd był związany z mocy art. 321§1 k.p.c. wobec czego nie mógł badać, czy pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności byłoby zasadne z innych przyczyn.

W tym aspekcie Sąd Okręgowy zważył, że wobec prawomocnego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności co do całej należności odsetkowej za okres od 8 października 2005 roku do 7 października 2007 roku, tytuł wykonawczy uprawniał pozwaną wierzycielkę do prowadzenia egzekucji w zakresie kwoty 503,76 zł z odsetkami umownymi w wysokości 1% dziennie od 3 stycznia 2005 roku do 7 października 2005 roku i od 8 października 2007 roku do dnia zapłaty, a także stwierdzonych tym tytułem kosztów postępowania wynoszących łącznie 89,30 zł.

W egzekucji uprzednio prowadzonej pod sygn. Km 11/11 wierzycielka uzyskała zaspokojenie stwierdzonych tytułem wykonawczym kosztów postępowania w całości oraz kwotę 346,50 zł podlegająca zgodnie z art. 1026§2 k.p.c. zaliczeniu na poczet odsetek. Skoro stwierdzone tytułem wykonawczym odsetki wynosiły 5,0376 zł dziennie (1% z 503,76 zł), to

wyegzekwowana należność odpowiadała odsetkom za 69 dni. Świadczyło to o wykonaniu tytułu wykonawczego w zakresie odsetek za okres od 3 stycznia 2005 roku do 13 marca 2005 roku.

Dalej, we wniosku egzekucyjnym w sprawie Km 1887/16 wierzycielka przyznała, że otrzymała od powódki w dniu 27 kwietnia 2016 roku dobrowolną wpłatę 503,76 zł, zaliczoną na odsetki. Opisana wpłata odpowiadała dalszym 100 dniom odsetkowym. Oznaczało to, że w zakresie odsetek za dalsze 100 dni, to jest do 20 czerwca 2005 roku, objęte tytułem wykonawczym zobowiązanie odsetkowe wygasło przez zwykłą zapłatę (art. 451§1 k.c.). Okoliczności tej powódka nie powoływała jednak jako podstawy faktycznej swojego żądania, co wyłączało możliwość pozbawienia tytułu wykonawczego w tej części. Nie zmieniało to jednak faktu, że dokonana przez powódkę wpłata mogła być zaliczona przez pozwaną wierzycielkę na poczet odsetek najdalej wymagalnych, to jest za okres od 14 marca 2005 roku do 20 czerwca 2005 roku, które wobec tego wygasły.

Ostatecznie zatem przedmiotem egzekucji w sprawie Km 1887/16 mogły być więc odsetki za okres od 21 czerwca 2005 roku do 7 października 2005 roku i od 8 października 2007 roku do dnia zapłaty.

Wyegzekwowana na dzień 19 czerwca 2018 roku i podlegająca zaliczeniu na poczet odsetek dalsza kwota 7.567 zł odpowiadała natomiast 1.502 dniom odsetkowym (po 5,0367 zł odsetek dziennie) w zakresie których tytuł wykonawczy został wykonany. Niezależne od tego zobowiązanie odsetkowe obiektywnie wygasło na skutek dokonanego przez pozwaną wierzytelkę potrącenia co do dalszej kwoty 1.459 zł odpowiadającej 289 dniom odsetkowym (przy czym powódka także nie powoływała tej ostatniej okoliczności jako podstawy faktycznej żądania).

Łącznie zatem, na datę orzekania przez Sąd Rejonowy, należności odsetkowe objęte tytułem wykonawczym wygasły w jeszcze szerszym zakresie niż ustalony przez Sąd Rejonowy. Niewątpliwie bowiem w całości wyegzekwowane zostały odsetki za okres od 21 czerwca 2005 roku do 7 października 2005 roku (tj. za okres 110 dni), a następnie wygasły bądź to przez potrącenie, bądź dalszą egzekucję odsetki należne za kolejne 1.681 dni ((1.502+289)-110)) liczone od 8 października 2007 roku, to jest po upływie okresu, co do którego pozbawiono tytuł wykonawczy w zakresie odsetek wyrokami wydanymi w sprawach I C 523/16 i I C 808/16 Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Nie zachodziły zatem podstawy do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, na powoływanej przez powódkę podstawie, w części wskazanej w apelacji. Co więcej, przedstawione wyżej okoliczności wskazywały, że powództwo powinno być oddalone w

szerszym zakresie niż uczynił to Sąd Rejonowy. Niemniej jednak wobec treści art. 378§1 k.p.c. i niezaskarżenia wyroku przez pozwaną, opisana wadliwość pozostawała poza zakresem kontroli instancyjnej.

Z tych też względów Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi powódkę jako przegrywającą to postępowanie. Zasądzona na rzecz pozwanej należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej ustalonej na podstawie §2 pkt 2 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Podstawą ustalenia tej stawki była niższa wartość przedmiotu zaskarżenia (1.419), którą pozwana wskazywała w odpowiedzi na apelację jako tę, która powinna stanowić podstawę obliczenia kosztów zastępstwa prawnego. Takie sformułowanie wniosków odpowiedzi na apelację było dla Sądu Okręgowego jednoznaczne z ograniczeniem żądań w zakresie kosztów podlegających zasądzeniu od strony przeciwnej.

SSO Beata Majewska – Czajkowska SSO Marcin Rak SSO Roman Troll

Sygn. akt **III Ca 1889/18, III Cz 2011/18**

UZASADNIENIE

punktów 3, 4 i 5 wyroku

Powódka domagała się pozbawienia wykonalności bliżej określonego tytułu wykonawczego w części dotyczącej odsetek wyższych niż maksymalne odsetki ustawowe za okres od 21 października 2007 roku do 21 sierpnia 2013 roku.

Wyrokiem z 13 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu uwzględnił to żądanie, co do okresu od 1 września 2010 roku do 21 sierpnia 2013 roku, a w pozostałej części powództwo oddalił. Zasądził nadto od pozwanej na rzecz powódki 4.121 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach procesu odwołał się do art. 98 k.p.c. i wywiódł, że na zasądzoną tym tytułem należność złożyła się opłata od pozwu i wynagrodzenie pełnomocnika wraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Zażalenie na to rozstrzygnięcie złożyła pozwana zarzucając naruszenie art. 100 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo uwzględnienia żądania pozwu jedynie w 48%. Domagała się zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez obniżenie do 97,24 zł zasądzonej od niej należności z tytułu zwrotu kosztów procesu oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

Powódka wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomimo zmiany stanu prawnego po dacie wydania przez Sąd Rejonowy zaskarżonego postanowienia, rozpoznanie zażalenia następowało w oparciu o regulacje obowiązujące przed nowelizacją dokonaną ustawą z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469), co wynikało z art. 9 ust 4 tejże ustawy.

Zaskarżone rozstrzygnięcie o kosztach procesu było konsekwencją rozstrzygnięcia sporu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego co do odsetek wyższych niż maksymalne odsetki ustawowe za okres od 21 października 2007 roku do 21 sierpnia 2013 roku. Wartość przedmiotu sporu ustalona jako różnica między odsetkami określonymi w tytule wykonawczym, a maksymalnymi odsetkami ustawowymi w spornym okresie wynosiła 10.063 złote. Z kolei różnica wartości odsetek określonych w tytule wykonawczym,

a wysokością odsetek maksymalnych w okresie, którego dotyczyło uwzględnione żądanie, wynosiła 5.133 zł (5.465 – 332). Oznaczać to musiało, że roszczenie powódki okazało się zasadne w 51% $((5.133 \cdot 100) / 10.063)$. W takiej też proporcji należało rozliczyć wzajemnie koszty dotyczące opisywanego roszczenia, zgodnie z zasadą z art. 100 k.p.c.

Łącznie koszty te wyniosły 7.738 zł, z czego po stronie powódki było to 4.121 zł, zaś po stronie pozwanej 3.617 zł. Na sumę kosztów powódki złożyła się opłata od pozwu – 504 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, oraz wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej – 3.600 zł – ustalonej na podstawie §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Koszty pozwanej obejmowały natomiast wynagrodzenie pełnomocnika w tożsamej co do wysokości stawce 3.600 zł, obliczonej na podstawie §2 pkt 2 w zw. z §19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Z łącznych kosztów dotyczących omawianego roszczenia powódkę obciążało 49%, to jest 3.729 zł, natomiast pozwana 3.946 zł. Na rzecz powódki należało więc zasądzić 329 zł jako różnicę między kosztami obciążającymi strony, a przez strony poniesionymi (4.121 – 3.792; 3.946 – 3.617).

Sąd Okręgowy zmienił zatem zaskarżone rozstrzygnięcie na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c., a w pozostałej części zażalenie jako bezzasadne oddalił z mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. obciążając nimi w całości powódkę wobec faktu, że żądanie określone w zażaleniu okazało się zasadne w przeważającej części. Zasądzona należność obejmowała opłatę od zażalenia (41 zł) powiększoną o koszty zastępstwa prawnego powoda w postępowaniu zażaleniowym w wysokości stawki minimalnej (225 zł) obliczonej na podstawie §2 pkt 3 i §10 ust. 2 pkt 1 cytowanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych, przy uwzględnieniu poglądu, że podstawę zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego, prowadzonego na skutek zażalenia na postanowienie o kosztach postępowania, nie stanowi wartość przedmiotu sporu lecz wysokość kosztów, których dotyczy zażalenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009 r. IV CZ 81/09, Lex nr 951739).

SSO Beata Majewska – Czajkowska SSO Marcin Rak SSO Roman Troll